

Sygn. akt **XXVII Ca 3019/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Adrianna Szewczyk - Kubat
Sędziowie:	SO Ewa Kiper SR (del) Wiesława Śmich (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Kondratowicz

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2016 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. K.**

przeciwko (...) **S. A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy –Śródmieścia w Warszawie

z dnia 22 marca 2016 r., sygn. akt I C 3196/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że punktowi 1. nadaje treść: „zasądza od pozwanego (...) S. A. w W. na rzecz powoda P. K. kwotę 6.172,29 zł (sześć tysięcy sto siedemdziesiąt dwa złote 29/100) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty”;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od (...) S. A. w W. na rzecz P. K. kwotę 1.200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

SSR (del) Wiesława Śmich SSO Adrianna Szewczyk – Kubat SSO Ewa Kiper

XXVII Ca 3019/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 16 października 2015 r. P. K. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. kwoty 6.171,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 2.283,33 zł liczonymi od dnia 22 czerwca 2007 r. do dnia zapłaty, od kwoty 2.478,31 zł liczonymi od dnia 2 lipca 2010 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 1.410,65 zł od

dnia 2 lipca 2013 r. do dnia zapłaty. W przypadku gdyby Sąd uznał, że odsetki przypadają od terminów późniejszych niż wskazane, pełnomocnik wniósł o zasądzenie tychże odsetek od dnia 11 kwietnia 2015 r. Ponadto, pełnomocnik wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

W odpowiedzi na pozew z dnia 23 listopada 2015 r. pozwany - (...) spółka akcyjna w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 22 marca 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie: 1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6. 172,29 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od następujących kwot: 2.283,33 zł od dnia 22 czerwca 2007 roku do dnia zapłaty, 2.478,31 zł od dnia 2 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, 1.410,65 zł od dnia 2 lipca 2013 roku do dnia zapłaty; 2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.526 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego:

W dniu 14 czerwca 2007 r. między P. K. a (...) spółką akcyjną w W. (poprzednio (...) Bank spółka akcyjna w W.) została zawarta umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...), na kwotę 300.000,00 zł na okres 360 miesięcy, tj. od dnia 14 czerwca 2007 r. do dnia 1 lipca 2037 r.

W § 14 ust. 1 pkt 2 umowy wskazano, że do obowiązków kredytobiorcy należało między innymi ustanowienie prawnych zabezpieczeń kredytu oraz pokrycie wszystkich kosztów związanych z ustanowieniem, utrzymaniem, zwolnieniem i zmianą zabezpieczenia kredytu.

W § 3 umowy kredytu zawarty został katalog możliwych sposobów prawnego zabezpieczenia kredytu, spośród których przy podpisywaniu umowy, poza hipoteką zwykłą w kwocie 300.000,00 zł oraz hipoteką kaucyjną do kwoty 48.600,00 zł, przelewem na rzecz banku praw z umowy ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych nieruchomości obciążanej hipoteką i przelewem na rzecz banku praw z umowy ubezpieczenia na życie, został zaznaczony sposób zabezpieczenia wskazany w ustępie 3 wskazanego zapisu umowy, tj. ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu w (...) S.A. i tym samym opłacenie składki ubezpieczeniowej za 36-miesięczny okres ubezpieczenia w wysokości 3,50% różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie przez kredytobiorcę, tj. 2.282,33 zł.

Ponadto zgodnie z treścią § 3 ust. 3 umowy kredytu jeśli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, kredytobiorca zobowiązywał się do kontynuacji ubezpieczenia i tym samym opłacania składki ubezpieczeniowej w wysokości 3,50% od kwoty niespłaconego brakującego wkładu własnego, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie mógł przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata kredytu. Kredytobiorca upoważniał bank do pobrania środków na opłacenie składki z tytułu kontynuacji ubezpieczenia z rachunku wskazanego w § 6 umowy bez odrębnej dyspozycji.

Integralną część umowy stanowił „Regulamin udzielania kredytu i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...)”. Jednocześnie kredytobiorca oświadczył, że zapoznał się z tym dokumentem i uznał jego wiążący charakter (§ 26 ust. 1 umowy).

Podstawą do zawarcia umowy kredytu był wniosek kredytowy złożony przez wnioskodawcę P. K. w dniu 10 maja 2007 r. sporządzony na formularzu udostępnionym przez (...) spółkę akcyjną w W.. Wnioskowana kwota kredytu wynosiła 300.000,00 zł, zaś okres kredytowania określony został na 360 miesięcy. Jako docelowe zabezpieczenia spłaty kredytu wskazane zostały: hipoteka na nieruchomości, ubezpieczenie nieruchomości od ognia i innych zdarzeń

losowych wraz z przelewem oraz z polisy cesja praw z umowy ubezpieczenia na życie. W przedmiotowym wniosku, jako zabezpieczenie przejściowe kredytu, zaproponowane zostało „ubezpieczenie kredytu”, bez jego dokładniejszego sprecyzowania. Do wniosku kredytowego dołączone zostało oświadczenie P. K., zgodnie z którym wyraził on zgodę na udostępnienie przez (...) S.A. z siedzibą w W. informacji zawartych we wniosku.

W kalkulacji kredytowej zawarto różnego rodzaju dane liczbowe, w tym pod pozycją „składka ubezp. od obniżonego wkładu od 22,2% wartości nieruchomości” wpisano wartość 2.282,34 zł.

Decyzją kredytową z dnia 8 czerwca 2007 r. nr (...) spółka akcyjna w W. przyznał P. K. kredyt w wysokości 300.000,00 złotych. Jako prawne zabezpieczenie kredytu wskazano hipotekę zwykłą i hipotekę kaucyjną na nieruchomości oraz ubezpieczenie niskiego wkładu własnego w (...) S.A. w W.. Poza poprawkami redakcyjnymi treść decyzji kredytowej oraz wewnętrzna systematyka od części dotyczącej danych kredytobiorcy do § 5 - wypłata kredytu włącznie została zawarta w brzmieniu niezmiennym w treści umowy kredytowej nr (...) zawartej przez strony w dniu 14 czerwca 2007 r.

Umowa o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) została zawarta przez strony według standardowego wzorca umownego stosowanego przez pozwany Bank. Postanowienia umowy nie były indywidualnie uzgadniane między stronami. P. K. nie został poinformowany o sposobie obliczania składki wskazanego wyżej ubezpieczenia. W treści umowy zawarto oświadczenie, że zapoznał się on z postanowieniami „Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...)” i uznał jego wiążący charakter.

W dniu 21 czerwca 2007 r. (...) spółka akcyjna w W. pobrał od kredytobiorcy kwotę 2.282,33 zł, dnia 1 lipca 2010 r. kwotę 2.478,31 zł oraz dnia 1 lipca 2013 r. kwotę 1.410,65 zł tytułem składki na ubezpieczenie niskiego wkładu własnego.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów, których autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony niniejszego postępowania.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie swoich rozważań Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Stosownie do art. 479³⁶ k.p.c. sprawy o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone należą do właściwości Sądu Okręgowego w Warszawie- sądu ochrony konkurencji i konsumentów. Zaś zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c. wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. Sąd Rejonowy zważył, że w tym zakresie rację należało przyznać powodowi, gdyż faktycznie zapis umowy zawarty w treści § 3 ust. 3, na który wskazywała strona powodowa był prawie identyczny w treści z postanowieniem uznanym za klauzulę niedozwoloną w ww. wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. z dnia 24 sierpnia 2012 roku sygn. akt XVII AmC 2600/11. Różnice między powyższymi postanowieniami miały jedynie charakter stylistyczny. Ponadto, zgodnie z treścią art. 479⁴³ k.p.c, Sąd jest związany treścią ww. wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W..

Sąd Rejonowy w toku niniejszego postępowania dokonał także kontroli incydentalnej wskazanego przez powoda zapisu umowy i uznał, że w niniejszej sprawie, istniały również podstawy do uznania, że zapis umowy kredytowej nr (...) z dnia 14 czerwca 2007 r., stanowił niedozwoloną klauzulę umowną w rozumieniu przepisu art. 385¹ k.c.

Sąd Rejonowy zważył, że Kodeks cywilny w treści przepisu art. 22¹ pod pojęciem konsumenta wskazuje osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. W przedmiotowej sprawie nabywany przez powoda lokal mieszkalny miał służyć celom mieszkaniowym, umowa kredytowa mająca na celu pozyskanie środków pieniężnych na jego zakup zawarta między stronami nie była związana

z działalnością zawodową ani gospodarczą powoda. Zatem powód w relacjach z pozwanym bez wątpienia był konsumentem w rozumieniu wskazanego przepisu.

Za nietrafną, Sąd Rejonowy uznał argumentację strony pozwanej, zgodnie z którą wszystkie informacje dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu własnego były powodowi znane, gdyż wybór ofert nastąpił po zapoznaniu powoda z warunkami kredytów. Pozwany twierdził, że nie można dać wiary powodowi który twierdził, że nie otrzymał regulaminu, bowiem przeczy temu podpis na umowie kredytowej na mocy której powód oświadczył, że zapoznał się z obowiązującym regulaminem.

Zarówno na regulaminie udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...) hipotecznych jak i na decyzji kredytowej nr (...) nie widnieją podpisy powoda wobec czego nie można uznać, że zapoznał się z ich treścią wbrew twierdzeniom strony pozwanej. Pozwany wskazał, że powód w chwili zawierania umowy miał świadomość i wiedział, że część udzielonego mu kredytu objęta jest ubezpieczeniem niskiego wkładu; wyboru dodatkowego zabezpieczenia kredytu dokonał już na etapie składania wniosku kredytowego.

Sąd Rejonowy zważył, że kwestionowane postanowienie umowy kredytowej zawarte w § 3 ust. 3, pomimo tego, że zawierało w swej treści tak istotne postanowienie, jakim było powstanie dodatkowego stosunku prawnego (pomiędzy pozwanym bankiem i powodami), którego ciężar w postaci obowiązku uiszczenia składki, a także ryzyko wystąpienia przez ubezpieczyciela z roszczeniem zwrotnym w stosunku do kredytobiorcy, spoczywał zasadniczo wyłącznie na stronie powodowej, nie została powodowi przedstawiona szczegółowa treść stosunku ubezpieczenia. Ze wskazanych przez pozwanego dokumentów nie wynikało, jaki był rzeczywisty zakres ochrony ubezpieczeniowej, jakie wypadki były objęte tą ochroną, ani też jakie były ewentualne wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela. Zważyć należało, że wbrew stanowisku strony pozwanej, powołane przez niego dowody w postaci Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych oraz decyzji kredytowej nie precyzowały dokładnie uprawnień, ani obciążeń, jakie miałyby wynikać dla powoda z treści postanowienia zawartego w § 3 ust. 3 umowy kredytowej.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych, Sąd Rejonowy wskazał, że dokument ten, pomimo tego że zawiera w swej treści postanowienia dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, to jednak nadal nie został w nim precyzyjnie określony rzeczywisty zakres ochrony ubezpieczeniowej, jak również nie zostały w nim wymienione wypadki objęte tą ochroną oraz ewentualne wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela. Przede wszystkim zaś nie określono w nim do jakiej kwoty ubezpieczyciel może, w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego i wypłaty z tego tytułu stronie pozwanej odszkodowania, zwrócić się z roszczeniem regresowym do powoda. Konkludując, nie sposób zatem uznać, by dokument w postaci Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych przedłożony przez stronę pozwaną w jakikolwiek sposób doprecyzował, w zakresie mającym istotne znaczenie dla powoda, postanowienia zawarte w treści § 3 ust. 3 umowy kredytowej.

Podobnie Sąd Rejonowy do decyzji kredytowej nr (...). Dokument ten zawierał bowiem tożsame postanowienie dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, co zawarte w § 3 ust. 3 umowy kredytowej i nie zawierał w swej treści żadnych dodatkowych informacji na temat przedmiotowego ubezpieczenia, w tym zwłaszcza nie określał praw i obowiązków powoda, wynikających ze wskazanego stosunku ubezpieczeniowego. Podkreślenia wymagało, że pozwany nie wykazał, iż przedmiotowa decyzja kredytowa została doręczona powodowi.

Sąd Rejonowy zważył, że sporne postanowienie umowne, w zakresie w jakim upoważniało bank do pobrania od kredytobiorcy kosztów związanych z podwyższonym ryzykiem spłaty kredytu, tj. kwoty składki na ubezpieczenie niskiego wkładu, w przypadku przedłużenia ochrony ubezpieczeniowej na kolejny okres, bez odrębnej dyspozycji kredytobiorcy nie dawało konsumentowi żadnych uprawnień w zakresie oceny zasadności kontynuowania umowy ubezpieczenia po upływie pierwszych 36 miesięcy okresu kredytowania, bowiem brak było w jego treści jakiegokolwiek zapisu wskazującego na jaki okres umowa ubezpieczenia niskiego wkładu zostanie, po upływie 36 miesięcy, automatycznie przedłużona. Zatem kredytobiorca nie był w stanie kontrolować prawidłowości podejmowanych przez bank czynności związanych zarówno z zawieraniem umowy ubezpieczenia z podmiotem trzecim na dalsze okresy, pomimo tego, że to właśnie kredytobiorca ponosił koszty z tego tytułu.

W świetle powyższego Sąd Rejonowy stwierdził, że we wskazanym wyżej zakresie treść § 3 ust. 3 umowy kredytowej zawierała postanowienie kształtujące prawa, a przede wszystkim obowiązki powodów w sposób niejednoznaczny.

W ocenie Sądu Rejonowego dodatkowej formy zabezpieczenia spłaty kredytu w postaci zawarcia umowy ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, nie można uznać za świadczenie główne stron umowy, zwłaszcza, że pojęcie to dotyczy wyłącznie istotnych elementów umowy i winno być, w każdym wypadku, interpretowane w wąskiej sferze.

Sąd Rejonowy zważył, że przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia została określona w treści przepisu art. 385¹ § 3 k.c., zgodnie z którym za nieuzgodnione indywidualnie należy uznać te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. Podkreślić należało, że ciężar udowodnienia indywidualnych uzgodnień spoczywa na tym, kto się na nie powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). W niniejszej sprawie będzie to pozwany, gdyż wykazanie faktu indywidualnego uzgodnienia postanowień uchyla możliwość ich kontroli na podstawie przepisów art. 385¹ - art. 385³ k.c.

Sąd Rejonowy zważył, że podstawę zawarcia umowy kredytowej stanowiło wypełnienie i złożenie wniosku kredytowego sporządzonego na formularzu udostępnianym przez stronę pozwaną. W toku niniejszego postępowania pozwany nie wykazał, aby powód został poinformowany o konieczności zabezpieczenia spłaty kredytu poprzez ubezpieczenie niskiego wkładu własnego oraz aby zostały mu udzielone informacje dotyczące szczegółowych warunków tego ubezpieczenia, w tym w szczególności dotyczące warunków przedłużenia przewidzianej w nim ochrony ubezpieczeniowej, ani też możliwości innego sposobu zabezpieczenia kredytu wobec braku wkładu własnego. W ocenie Sądu Rejonowego przedłożona powodowi do podpisu umowa stanowiła wzorzec umowny stosowany przez stronę pozwaną, który nie podlegał negocjacji, ani zmianom. Zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego było zatem narzucone przez stronę pozwaną bez zgody powoda w tym zakresie. Za zgodę taką nie mogło zostać potraktowane, dołączone do wniosku kredytowego, oświadczenie powoda o wyrażeniu zgody na udostępnienie jego danych osobowych do ubezpieczenia niskiego wkładu własnego.

Z przeanalizowanych regulacji zawartych w Regulaminie udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach mPlanów oraz treści wniosku powoda o udzielenie kredytu, zarówno w Regulaminie, jak i we wniosku brak było informacji dotyczącej ubezpieczenia niskiego wkładu własnego. Zapis dotyczący ubezpieczenia niskiego wkładu własnego pojawił się dopiero w decyzji kredytowej, przy czym pozwany nie udowodnił, że decyzja ta była udostępniana kredytobiorcy. W sytuacji, w której pojęcie ubezpieczenia niskiego wkładu własnego kredytu pojawiło się dopiero na etapie wydania decyzji kredytowej, której treść nie była znana powodowi Sąd Rejonowy uznał, że treść spornego postanowienia umowy, nie została z powodem indywidualnie uzgodniona.

W ocenie Sądu Rejonowego, uznać należało że postanowienia umowne dotyczące upoważnienia banku do naliczania i pobrania od powoda kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, nie zostały uzgodnione indywidualnie. Należy stwierdzić, że powód w istocie dysponował jedynie wzorcem umownym z kilkulinijkowym postanowieniem odnośnie do ubezpieczenia niskiego wkładu, które było warunkiem udzielenia im kredytu hipotecznego, nie posiadając wiedzy o konsekwencjach, z jakimi wiązało się wykreowanie dodatkowego stosunku ubezpieczenia. Zdaniem Sądu treść umowy ubezpieczenia była niejasna, zaś w Regulaminie sformułowano otwarty katalog możliwych zabezpieczeń kredytu.

Mając na uwadze powyższe, w tym w szczególności fakt, że w toku niniejszego postępowania zostały wykazane przesłanki uznania kwestionowanego postanowienia umowy kredytowej za klauzulę niedozwoloną, należało stwierdzić że postanowienie umowy zawarte w treści § 3 ust. 3 nie wiązało strony powodowej, przy jednoczesnym związaniu jej umową kredytową w pozostałym zakresie.

Wobec powyższego, Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz powoda P. K. kwotę 6.172,29 zł tytułem środków pieniężnych pobranych przez bank tytułem ubezpieczenia niskiego wkładu.

O odsetkach od kwoty zasądzonej orzeczono na podstawie przepisu art. 481 § 1 k.c. Sąd Rejonowy uwzględnił żądanie odsetkowe powoda wyrażone w pozwie i zasądził od pozwanego na rzecz powodów odsetki ustawowe od kwoty

2.283,33 zł od dnia 22 czerwca 2007 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty; od kwoty 2.478,31 zł od dnia 2 lipca 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 1.410,65 zł od dnia 2 lipca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Rejonowego wniósł pozwany zaskarżając przedmiotowe rozstrzygnięcie w całości.

Orzeczeniu pozwany zarzucił:

1. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego wyroku, tj.:

a. pominięcie okoliczności, że powód wnioskował również o objęcie kwotą kredytu opłat okołokredytowych, w tym opłaty z tytułu refinansowania kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego;

b. ustalenie, że postanowienia umowy kredytu nie były indywidualnie uzgadniane między stronami oraz że powód nie był informowany o sposobie obliczania składki ubezpieczenia niskiego wkładu własnego;

c. ustalenie, że umowa łącząca strony sporu została zawarta przy wykorzystaniu standardowego wzorca umownego stosowanego przez pozwanego, który nie podlegał negocjacjom ani zmianom;

d. pominięcie w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia okoliczności, iż powód w osobnym dokumencie towarzyszącym złożeniu wniosku kredytowego wyraził zgodę na udostępnienie przez bank jego danych osobowych i informacji stanowiących tajemnicę bankową (...) S.A.;

e. dokonanie sprzecznych ze sobą ustaleń odnośnie majątku, jakim dysponował powód w dacie złożenia wniosku kredytowego i ustalenie jednocześnie, że powód nie dysponował żadnymi aktywami oraz, że dysponował innymi aktywami mogącymi służyć jako zabezpieczenie jego zobowiązań wobec pozwanego;

f. ustalenie, że sposób zabezpieczenia spłaty kredytu w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu został powodowi narzucony bez jego zgody;

g. ustalenie, że pozwany pozostawał w opóźnieniu w zwrocie nienależnego świadczenia na rzecz powoda od dnia pobrania poszczególnych opłat z tytułu refinansowania ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (odpowiednio 22.06.2007 r., 02.07.2010 r., 02.07.2013 r.) w sytuacji, gdy powód wzywał pozwanego do zwrotu (ustanawiając tym samym datę wymagalności roszczenia z tytułu nienależnego świadczenia) dopiero w 2015 r.;

2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.:

a. poprzez sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznanie, że pomimo, iż powód nie był stroną umowy ubezpieczenia, to powinien mieć możliwość zapoznania się z ogólnymi warunkami ubezpieczenia niskiego wkładu własnego;

b. poprzez sprzeczne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym uznanie, że pozwany może w sposób dowolny przedłużać ochronę ubezpieczeniową w ramach limitu 108 miesięcy, skoro sporne postanowienie § 3 ust. 3 umowy wskazywało wprost na okresy ubezpieczenia wynoszące 36 miesięcy;

c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego wyrażającą się w ustaleniu jedynie na podstawie treści umowy kredytu, że jej postanowienia nie były indywidualnie uzgadniane między stronami oraz że powód nie był informowany o sposobie obliczania składki ubezpieczenia, w sytuacji, gdy sama treść postanowień umowy nie

pozwalala na wyprowadzenie takich wniosków, w szczególności w obliczu nieprzeprowadzenia przez Sąd dowodu z przesłuchania stron - z ograniczeniem do strony powodowej;

3. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez całkowity brak zawarcia w treści uzasadnienia wyroku oceny prawnej roszczenia powoda przez pryzmat art. 385¹ § 1 k.c. i brak wyjaśnienia sfery motywacyjnej sądu prowadzącej do uznania, że sporne postanowienie kształtowało prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszało jego interes i poczynienie w to miejsce tego jedynie ustaleń dotyczących indywidualnego uzgodnienia spornego postanowienia pomiędzy stronami, a to jest jedynie na gruncie przepisu art. 385¹ § 3 i 4 k.c.;

4. naruszenie art. 479⁴³ k.p.c. w związku z art. 365 i 366 k.p.c. poprzez nieuzasadnione zastosowanie tego przepisu i pozbawione podstaw przyjęcie, iż co do umowy zawartej przez powodów, zachodzą podstawy do zastosowania skutku przewidzianego w art. 479⁴³ k.p.c. poprzez odwołanie się wyłącznie do treści wpisu w Rejestrze prowadzonym przez Prezesa UOKiK;

5. naruszenie art. 385¹ § 1 k.c.:

a. poprzez błędną ich wykładnię i przyjęcie przez Sąd I instancji, że postanowienie § 3 ust. 3 umowy zawartej pomiędzy powodem, a pozwanym Bankiem jako nieuzgodnione indywidualnie z powodem kształtuje prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając interes powoda jako konsumenta, co zdaniem pozwanego Banku nie zachodzi albowiem klauzula ta nie jest sprzeczna ani z dobrymi obyczajami, ani nie narusza w sposób rażący interesu powoda;

b. brak rozważania, czy w tej konkretnej sprawie sporne postanowienie umowne można uznać za kształtujące prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz czy w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia interesu konsumenta, albowiem uzasadnienie wyroku w tym zakresie nie zawiera żadnego wyjaśnienia, dlaczego w tej konkretnej sprawie Sąd doszedł do takiego przekonania;

c. nieuzasadnione przyjęcie, iż przewidziany w § 3 ust. 3 umowy kredytu obowiązek spełnienia przez powoda świadczenia pieniężnego, stanowiącego co do jego wymiaru równowartość świadczenia obciążającego pozwanego bank z tytułu ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia kredytu wynikającego ze specyfiki kredytu i zakresu żądania kredytobiorcy co do kwoty kredytu zaspokajającej interes powoda, stanowi samo w sobie podstawę do utożsamienia tegoż obowiązku umownego z narzuceniem przez przedsiębiorcę warunków umowy;

d. nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd Rejonowy, iż zabezpieczenie interesu wierzyciela stanowi naruszenie dobrych obyczajów i nieuzasadnione, a do tego rażące naruszenie interesów powoda;

e. niezasadne pominięcie nie kwestionowanej przez powoda, a dowodzonej przez stronę pozwaną okoliczności, iż w przypadku wniesienia przez kredytobiorcę wymaganego przez bank do udzielania kredytu wkładu własnego, koszty te zarówno po stronie banku, jak i po stronie kredytobiorcy, nie powstałyby, jako że koszty te związane są wyłącznie i bezpośrednio z zakresem żadanego przez powoda kredytowania, przekraczającego próg nie pociągający za sobą ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń, przewidziany nie tylko przez pozwanego, ale i inne banki uczestniczące w obrocie i oferujące podobne tzw. produkty bankowe (kredyt hipoteczny);

f. poprzez uznanie, iż postanowienie § 3 ust. 3 umowy kredytu nie dotyczy określenia głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia, w sytuacji gdy koszt ubezpieczenia stanowi opłatę związaną z udzieleniem kredytu, a to jest określa główne świadczenie stron, a przy tym w zakresie inicjalnego kosztu zostało sformułowane w sposób jednoznaczny i zostało wskazane wprost w umowie w kwocie 2.283,33 zł;

6. naruszenie art. 385¹ § 3 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie przez Sąd I instancji, że powód nie miał rzeczywistego wpływu na treść postanowienia § 3 ust. 3 umowy kredytu;

7. naruszenie art. 385² k.c. poprzez jego niezastosowanie i dokonanie oceny zgodności spornego postanowienia umowy z dobrymi obyczajami bez uwzględnienia okoliczności zawarcia umowy i bez uwzględnienia stanu z chwili jej zawarcia, co uzasadnia stwierdzenie, iż Sąd Rejonowy w istocie dokonał oceny spornego postanowienia w trybie właściwym dla Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i co prowadzi do nierozpoznania istoty sprawy, przy czym powyższy zarzut wyraża się przede wszystkim w tym, iż: Sąd I instancji zaniechał przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron; przy ocenie sprzeczności kwestionowanego postanowienia z dobrymi obyczajami i naruszenia przez nie interesu konsumenta, Sąd I instancji dokonał analizy jedynie literalnej treści umowy i regulaminu udzielania kredytów hipotecznych sąd nie uwzględnił okoliczności, iż powód w dacie zawierania umowy kredytu posiadał wyższe wykształcenie oraz podyplomowe z zakresu zarządzania i biznesu, sąd nie uwzględnił okoliczności, iż powód w okresie poprzedzającym zawarcie umowy sprawował funkcję prezesa zarządu w spółce (...) Sp. z o. o., sąd nie uwzględnił okoliczności, iż powód wykonywał zawód wymagający wiedzy, doświadczenia, decyzyjności ponadprzeciętnych cech osobowych, sąd nie uwzględnił faktu, że powód posiadał bogate doświadczenie w korzystaniu z produktów bankowych, w tym umów kredytu, sąd nie uwzględnił okoliczności, iż zawarta przez strony umowa kredytu przewidywała istotne i wieloletnie obustronne zobowiązania, udzielony kredyt był produktem bankowym o podwyższonym stopniu skomplikowania a okres kredytowania wynosił 30 lat, co w konsekwencji oznacza, iż docelową grupą kredytobiorców (do której zalicza się również powód) byli konsumenci o podwyższonej wiedzy i świadomości związanej z zawieraną umową;

8. naruszenie art.385¹ k.c, w zw. z art. 385² k.c. oraz art. 22¹ k.c. poprzez pozbawienie podstaw przyjęcie przez Sąd I instancji, że przepis art. 385¹ k.c. stanowi wyraz paternalistycznej ochrony przyznanej konsumentowi jako stronie umowy zawartej z przedsiębiorcą w taki sposób, że konsument nie jest obowiązany do wykazania żadnej, chociażby elementarnej staranności przy podejmowaniu decyzji o wstąpieniu w relacje kontraktowe z przedsiębiorcą;

9. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. art. 3 k.p.c. i w związku z art. 232 k.p.c.

a. poprzez pozbawienie podstaw przyjęcie, że powód udowodnił, iż postanowienie § 3 ust. 3 umowy rażąco narusza jego interes jako konsumenta i jest sprzeczne z dobrymi obyczajami;

b. poprzez zastąpienie materiału dowodowego sprawy odniesieniem się do orzecznictwa sądowego zapadającego na gruncie tzw. abstrakcyjnej kontroli wzorów umownych, w taki sposób, że ww. odniesienie w ocenie Sądu I instancji wyłączyło konieczność dowodzenia roszczenia przez powoda, co skutkowało przyjęciem niemal a priori roszczenia powoda za udowodnione i uzasadnione, nie w oparciu rozważenie materiału dowodowego w sprawie prezentowanego przez strony, i w konsekwencji bezpodstawne przyjęcie, że powód udowodnił roszczenie i jego zasadności w zakresie ponoszonych przez niego kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu;

c. poprzez odstąpienie od rozpoznania sprawy w oparciu o okoliczności sprawy ustalone w postępowaniu przed Sądem Rejonowym i zastąpienie materiału dowodowego sprawy własnymi ocenami i wnioskowaniami Sądu;

10. naruszenie art. 410 § 2k.c. w zw. z art. 405 k.c. poprzez pozbawienie podstaw przyjęcie, iż pozwany bank wzbogacił się kosztem strony powodowej w stopniu odpowiadającym kosztom objęcia kredytu powoda, ubezpieczeniem brakującego (niskiego) wkładu własnego;

11. naruszenie art. 411 pkt 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uwzględnienie powództwa w całości;

12. naruszenie art. 455 k.c. w zw. z art. 476 k.c. poprzez ich niezastosowanie i zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dni następujących po dniach pobrania przez pozwanego opłat z tytułu refinansowania kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, w sytuacji, gdy w przypadku zobowiązania bezterminowego, jakim jest zwrot nienależnego świadczenia, termin spełnienia świadczenia wyznaczony jest wezwaniem dłużnika, które miało miejsce dopiero w 2015 r.;

13. art. 70 ust. 1 prawa bankowego w zw. z art. 93 ust. 1 prawa bankowego poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy bank udzielił powodowi kredytu hipotecznego bez wniesienia przez niego wymaganego przez bank wkładu własnego, a zabezpieczenie spłaty części kredytu hipotecznego stanowiącego tzw. niski wkład własny poprzez ubezpieczenie niskiego wkładu własnego może stanowić formę zabezpieczenia spłaty zobowiązania kredytowego.

Podnosząc powyższe zarzuty, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości oraz poprzez zmianę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za pierwszą instancję i zasądzenie tychże od powoda na rzecz pozwanego, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na ich rzecz od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wywiedziona przez stronę pozwaną zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w części podziela ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną przeprowadzone w niniejszym postępowaniu przez Sąd Rejonowy.

Zdaniem Sądu Okręgowego zasadny okazał się zarzut apelacji dotyczący naruszenia przez Sąd Rejonowy art. art. 455 k.c. w zw. z art. 476 k.c. poprzez ich niezastosowanie i zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dni następujących po dniach pobrania przez pozwanego opłat z tytułu refinansowania kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego. W ocenie Sądu Okręgowego zasadnym jest zasądzenie tychże odsetek od dnia 11 kwietnia 2015 r., tj. licząc od bezskutecznego upływu trzydziestodniowego terminu wyznaczonego pozwanemu w wezwaniu doręczonym mu w dniu 11 marca 2015 r. do dnia zapłaty. Po upływie niniejszego terminu roszczenie powoda stało się bowiem wymagalne. Ponadto, powyższe zgodne jest z żądaniem ewentualnym zawartym w pozwie. Z tego względu Sąd Okręgowy dokonał zmiany rozstrzygnięcia w zakresie odsetek za opóźnienie.

Ponadto za zasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 328 § 2 k. p. c. oraz. ar. (...) § 1 k.c. poprzez brak rozważania, czy w tej konkretnej sprawie sporne postanowienie umowne można uznać za kształtujące prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz czy w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia interesu konsumenta. W istocie, w uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy nie zawarł analizy tej przesłanki wskazanej w art. 385¹ § 1 k. c., jednakże pomimo błędnego w niniejszym zakresie uzasadnienia, przyjęcie przez Sąd Rejonowy, iż omawiany § 3.3 umowy kredytowej miał charakter abuzywny było prawidłowe i Sąd Okręgowy powyższe stanowisko podziela.

W niniejszej sprawie spór stron dotyczył w zasadzie wyłącznie prawnej oceny stanu faktycznego. W szczególności strona pozwana twierdziła, że § 3.3 umowy kredytowej nie stanowił tzw. klauzuli abuzywniej w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., przy czym na uzasadnienie tego stanowiska przytaczała argumenty wskazujące na odmienną ocenę stanu faktycznego sprawy, zwłaszcza wiedzy powoda o treści tego postanowienia na poszczególnych etapach procedury udzielenia kredytu. Nie miały one jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia, o czym mowa w dalszej części rozważań.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia zawarł analizę kwestionowanych przez powoda zapisów umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...), na kwotę 300.000,00 zł na okres 360 miesięcy, tj. § 3 ust. 3 tej umowy pod kontem ich abuzywności w rozumieniu art. 385¹ § 1 k. c. Zgodnie z niniejszym przepisem postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

W ocenie Sądu Okręgowego analizowane postanowienie umowy kredytowej nie dotyczy świadczeń głównych stron, ponieważ za takie nie można uznać dodatkowych form zabezpieczenia spłat kredytu w postaci zawarcia

umów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, bowiem pojęcie to dotyczy wyłącznie istotnych elementów umów (essentialia negotii) i winno być w każdym wypadku interpretowane ściśle.

Sąd Okręgowy zważył, iż Sąd Rejonowy prawidłowo uznał kwestionowane postanowienia umowy kredytowej za nieustalone z powodem indywidualnie. Podstawę zawarcia umowy kredytowej stanowiło bowiem wypełnienie i złożenie wniosków kredytowych sporządzonych na formularzu udostępnianym przez stronę pozwaną. Przedłożona powodowi do podpisu umowa stanowiła wzorzec umowny, który nie podlegał negocjacom, ani zmianom. Ponadto powodowi nie została udzielona informacja o treści stosunku ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, a w szczególności o treści ogólnych warunków ubezpieczenia umożliwiającą mu uzyskanie wiedzy, jaki był rzeczywisty zakres ochrony ubezpieczeniowej, jakie wypadki są objęte tą ochroną oraz jakie są ewentualne wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela. Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał, że zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego było zatem narzucone przez stronę pozwaną jako warunek zawarcia umowy kredytu. Z całą pewnością zgody na taką formę zabezpieczenia kredytu nie stanowi, dołączone do wniosku kredytowego, oświadczenie powoda o wyrażeniu zgody na udostępnienie danych osobowych do ubezpieczenia niskiego wkładu własnego.

Należy wskazać, że zgodnie z przepisem art. 385¹ § 4 to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia okoliczności, że konsument miał realny wpływ na konstrukcję niedozwolonego postanowienia umowy i wiedział o jego kosztach i konsekwencjach. W świetle materiału dowodowego sprawy nie budzi wątpliwości pozwany bank nie wykazał, że informował powoda w sposób wyczerpujący o tym, jak istotne obowiązki nakładało na niego sporne postanowienie oraz, że powód miał wpływ na jego kształt.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie analizę zarzutu naruszenia art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385² k.c. można ograniczyć do przesądzenia, czy kwestionowane postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Sąd Rejonowy nie poruszył tej kwestii w swoim uzasadnieniu, na co słusznie wskazuje pozwany. Sąd Rejonowy natomiast obszernie odniósł się do okoliczności zawarcia umowy, zagadnienia znajomości kwestionowanego postanowienia przez powoda na etapie przygotowania do udzielenia kredytu, wreszcie braku informacji o kosztach i konsekwencjach ocenianej klauzuli w tym czasie. Wszystkie te okoliczności nie mają jednak znaczenia dla stosowania art. 385¹ § 1 k.c. w zakresie, w jakim odnosi się on do przesłanki rażącego naruszenia interesów konsumenta. Chodzi bowiem o ocenę samej klauzuli umownej, a więc jej wpływu na prawa i obowiązki stron umowy, a nie o to, w jaki sposób została ona do umowy „wprowadzona”. Procedura zawarcia umowy i formułowania jej treści ma znaczenie dla stosowania art. 385¹ § 1 k.c. tylko przy ustalaniu, czy postanowienie było indywidualnie uzgodnione.

W ocenie Sądu Okręgowego § 3.3 umowy stron spełnia omawianą przesłankę uznania go za klauzulę abuzywną. Świadczy o tym przede wszystkim okoliczność, iż zgodnie z kwestionowanym postanowieniem umowy, to powód miał pokryć koszty ubezpieczenia, co więcej mógł on również stać się dłużnikiem ubezpieczyciela z racji odszkodowania wypłaconego pozwanemu. Oznacza to de facto, że tylko pozwany korzystał z ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z przedmiotowej umowy, nie ponosząc jednocześnie żadnych kosztów z tego tytułu. W ocenie Sądu Okręgowego okoliczności powyższe rażąco naruszają interes strony powodowej i są sprzeczne z dobrymi obyczajami. Powód bowiem ponosi koszty ubezpieczenia nie otrzymując przy tym żadnego świadczenia ekwiwalentnego. Oznacza to, że w sensie ekonomicznym bank przerzucił koszty zmniejszenia ryzyka prowadzenia swej działalności na swego klienta. Brak wiedzy klientów banku na temat warunków ochrony udzielanej bankowi był szczególnie istotny w kontekście skutków wystąpienia przez ubezpieczyciela z roszczeniem zwrotnym w stosunku do kredytobiorcy w razie realizacji obowiązków z ubezpieczenia. Trudno o dobitniejszy przykład nieekwiwalentności i nierównowagi pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem niż oceniane postanowienie, które pozwanemu przynosiło same korzyści, a powodowi jedynie obciążenie finansowe. Zdaniem Sądu Okręgowego już tylko te okoliczności przesądzają o naruszeniu dobrych obyczajów i rażącym naruszeniu interesów powoda.

W związku z powyższym za chybione i zbędne należało uznać wywody uzasadnienia apelacji zmierzające do wykazania, że powód w chwili zawarcia umowy wiedział o treści § 3.3 oraz o jego skutkach prawnych, szczególnie z uwagi na

posiadanie wyższego wykształcenia, okoliczności, iż korzystał on z produktów bankowych i pracował na stanowisku prezesa zarządu spółki. W ocenie Sądu Okręgowego za nieuzasadnione należało uznać zatem zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy art. art. 385¹ § 1 k.c. i art. art.385² k.c., jak również art. 6 k.c.

Chybione okazały się również zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 479⁴³ k.p.c. w związku z art. 365 k.p.c. i 366 k.p.c. Sąd rozpoznający spór między przedsiębiorcą a konsumentem jest uprawniony i zobowiązany do samodzielnej oceny spełnienia przesłanek abuzywności danej klauzuli umownej i nie może ograniczać tej oceny do sprawdzenia, czy w rejestrze znajduje się identyczna z kwestionowaną przez konsumenta klauzula. W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy odwołuje się do stanowiska zaprezentowanego przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. w wyroku z dnia 24 sierpnia 2012 r. sygn. akt XVII AmC 2600/11, odnoszącego się do zapisu umowy kredytowej o treści zbliżonej do badanego w niniejszej sprawie. Jednocześnie jednak przeprowadził on kontrolę incydentalną kwestionowanego zapisu umowy kredytowej na tle konkretnej umowy łączącej strony. Sąd Rejonowy nie ograniczył się zatem jedynie do odwołania się do treści wpisu w rejestrze klauzul niedozwolonych, dokonał również samodzielnej analizy kwestionowanego postanowienia umowy. Z tych samych przyczyn bezzasadny był zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 6 k. c., w zw. z art. 3 k. p. c. w zw. z art. 232 k. p. c. W istocie uzasadnienie tego zarzutu sprowadza się do powielenia argumentacji stojącej za zarzutem naruszenia prawa materialnego w postaci art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385² k.c.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy art. art. 385¹ k. c., w związku z art. 385² k. c. oraz z art. 22¹ k. c. należy wskazać, że w przedmiotowej sprawie lokal zakupiony przez powoda za środki pochodzące z kredytu został nabyty na cele mieszkaniowe, a więc umowa zawarta między stronami nie była związana z działalnością gospodarczą. Na powyższą ocenę nie ma wpływu okoliczność, iż powód jako osoba wykształcona powinien rozumieć treść podpisywanych dokumentów. W relacji łączącej strony występował on bowiem jako konsument, niezależnie od posiadanego wykształcenie oraz zajmowanego stanowiska.

Sąd Okręgowy nie kwestionuje tego, iż zgodnie z art. 93 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe w celu zabezpieczenia wierzytelności, które wynikają z czynności bankowych, bank może żądać zabezpieczenia przewidzianego w Kodeksie cywilnym i prawie wekslowym oraz zwyczajami przyjętymi w obrocie krajowym i zagranicznym. Jednakże należy wskazać, iż sposób zabezpieczenia musi być zgodny z obowiązującymi przepisami, w szczególności z regulacją dotyczącą ochrony konsumentów oraz klauzul niedozwolonych. W związku z powyższym Sąd Okręgowy nie dopatrył się w niniejszej sprawie naruszenia ustawy Prawo Bankowe.

W związku z uznaniem § 3.3 umowy za niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. nie wiązało ono powoda. Spełnienie na jego podstawie świadczenia nastąpiło bez podstawy prawnej. Co za tym idzie Sąd Rejonowy słusznie uznał, że uiszczone przez powoda kwoty stanowiły nienależne świadczenie w rozumieniu art. 405 k.c. w zw. z art. 410 k. c. i podlegały zwrotowi. Przepis art. 411 pkt 1 k.c. należy rozumieć w ten sposób, iż po stronie spełniającego świadczenie musi istnieć pozytywna wiedza o braku powinności spełnienia świadczenia i nie mogą z nią być utożsamiane jedynie wątpliwości co do obowiązku świadczenia. Pogląd ten Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela. W dacie podpisania umowy powód nie miał świadomości, iż kwestionowane zapisy go nie wiążą, gdyż mają charakter niedozwolony. Co za tym idzie za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia tego przepisu.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia apelacji pozwanego w niewielkim zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia o odsetkach. W pozostałym zakresie apelacja podlegała oddaleniu. Z tego względu Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k. p. c. oraz art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie zasady odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażonej w art. 98 k. p. c. § 1, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zważywszy na oddalenie apelacji w przeważającej części, pozwany zobowiązany został do zwrotu poniesionych przez powoda kosztów

postępowania. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalona została na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSR (del.) Wiesława Śmich SSO Adriann Szewczyk – Kubat SSO Ewa Kiper